

150 JAAR OOSTENDSE HERBERGEN EN BROUWERIJEN
1645 - 1796 (4e deel)

door Julien VERHAEGHE

het *SLOEPKEN* gelegen bij de Kaaipoort

Eénmaal vermeld in 1786 in een proces over diefstallen.

SOCX CANTINE

Eénmaal vermeld in 1649 toen een dronken kaper uit Duinkerken met zijn pistool geschoten had in de keuken "om de mensen te doen verschieten" alhoewel hij "met niemand geen queste gehad nochte genomen hadde". Herbergier was toen Michiel DE FIEVER.

den *SOETEN INVAL*

Voor het eerst vermeld in 1759 in een proces over het ontvluchten van een soldaat uit de gevangenis. Herbergier was "sekeren" DEVOS. In deze herberg werd door stadscipier Guillaume CLEMMERS als bijverdienste viool gespeeld.

Vermeld in 1778 in een proces over een vechtpartij.

de *STAD LONDEN*

Eénmaal vermeld in 1730 in een proces over de verkoping van gestolen porselein. Herbergier was toen Jan Baptist LEGIER.

de *STERRE* (soms de GROTE STERRE) gelegen op een hoek van de Grote Markt.

Voor het eerst vermeld in 1678 in een proces over beledigingen en vechten, herbergier was toen Charles MARLEIN.

Vermeld in 1681 in een proces over de levering van ingevoerd fruit, herbergier was toen Jan VLAMINCK.

Vermeld in 1683 in een proces over prijsie (= schatting).

Deze herberg werd in 1695 door Jan Baptist DE RAEDT openbaar verkocht aan de weduwe van Andries VANDE VOORDE.

Vermeld in 1711 in een proces over de keuring van bier, herbergier was toen de weduwe van Pieter HAECK.

Vermeld in 1712 in een proces over het "schijten" van loslopende kippen, en het besmeuren van vensters en dorpels met "menschendreck" van het huis van Hr. en Mr. Guillaume CORIJNSSENS.

Vermeld in 1772 in het proces over de diefstal in het nieuw hospitaal.

Vermeld in 1773 in een proces over schelden en beledigingen, herbergier was toen Joannes VERBRUGGHE (hij was ook schipper).

Vermeld in 1781 in een proces over het ronselen van zeelui voor de Hollandse oorlogsvloot.

den *STROIJNE HAEN* gelegen buiten de stad, langs de kaai, bij de wacht aan het "Commishuijs van haere Majesteijt"

Voor het eerst vermeld in 1688 in een proces over de verkoop van gestolen Ierse boter, herbergierster was toen Anna COLAERTS, echtgenote van Jan VAN HEMDEN.

Vermeld in 1781 in een proces over gestolen wijn.

Vermeld in 1792, wordt dan opgegeven als gelegen in de Christinastraat.

de *STRIJEKMANDE* gelegen bij de Westpoort

Eénmaal vermeld in 1693 in een proces over het uitgeven van vals geld, herbergierster was toen Adriane DE BRUIJNE, echtgenote van Antoon JANSSENS.

de *SWAENE* gelegen in de Kaaistraat

Eénmaal vermeld in 1660 in het proces over de moord op Jacques VANDER HAEGHE.

het *SWART HONDEKEN* gelegen tegen de vesten

Eénmaal vermeld in 1684 in een proces over de herberg "het Zeepeert" waarnaast deze herberg gelegen was; eigenaarster was J^o Clara POSSON.

den *SWARTEN BEER*

Eénmaal vermeld in 1784, toen tijdens controle in deze herberg 5 "ontuchtige vrouwspersoons" werden aangehouden. Na 3 dagen in de gevangenis "te water en te broode" werden zij uit de stad gejaagd.

den *SWARTEN LEEUW* gelegen op de Grote Markt, 2 huizen naast de Hoofdwacht

Voor het eerst vermeld in 1680 in een proces over schulden, waarbij in een ruzie de echtgenote van de schuldenaars de schuldeiser in deze herberg een stenen bierpot op het hoofd heeft stukgeslagen.

Vermeld in 1682 in een proces over de kwaliteit van het bier, herbergier was toen Philip SIMOENS.

Vermeld in 1689 in een proces over het niet betalen van een gekocht rijpaard.

Vermeld in 1690 in een proces over het ontduiken van de taksen op Spaanse wijn; Mechelijne PAUWAERT was toen dienstmeid.

Vermeld in 1694 in een proces over ruzie tussen dronken matrozen en de nachtwacht.

Vermeld in 1699 toen de herbergier, Amicus VANDE CAPELLE, bestolen werd door zijn dienstmeid Marie DE ZEURE in opdracht van Cornelia VANDEN BROUCKE, die de gestolen goederen verkocht. Marie DE ZEURE kon vluchten, en Cornelia moest voor het Schepencollege "met opene deuren, en op haer beide knien, Godt ende Justitie vergiffenisse bidden", en kreeg daarbij nog 14 dagen "te water en te broode" in de gevangenis.

Vermeld in 1745 in een proces over het slachten van schapen.

Vermeld in 1752 in een proces over het stallen van wagens, herbergierster was toen Isabelle DE FRANCE, echtgenote van Philippe VENANT DU FOUR.

Vermeld in 1753 toen Philippe VENANT DU FOUR geslagen werd door een officier van de wacht.

Vermeld in 1772 toen de herbergier, Joachim DE JAEGHER, verdacht werd van diefstal in het nieuw hospitaal.

de TINNE PLATTEEL

Voor het eerst vermeld in 1645 in een proces over diefstallen, herbergierster was toen Antoinette VANDE WEGHE.

Vermeld in 1649 in een proces over diefstallen in het stadhuis, herbergier was toen Pieter BEHAEGHEL.

Vermeld in 1654 in een proces over diefstallen uit de offerblokken in de parochiekerk.

den TOURE

Eénmaal vermeld in 1685 in een proces over de rekening van de gilde van Sint Cosmas en Damiaan.

de VALCKE gelegen op de hoek van de Nieuwe Markt en de Kapucijnenstraat

Voor het eerst vermeld in 1722 in verband met een vechtpartij.

Vermeld in 1752, herbergierster was toen Françoise WESEPOEL.

de VECHTENDE HAENE

Voor het eerst vermeld in 1724 in een proces over het onwettig uitbaten van een postiljoendienst. Herbergier was toen John CHAPMAN (waarschijnlijk dezelfde die in 1715 "de Leopoldus" uitbaatte).

Vermeld in 1741 wegens het ontduiken van de wijnaccijnzen, herbergier was toen Bartholemeus PRUIJSSENAERE.

Vermeld in 1746 in een proces wegens beledigingen aan de luitenant-baljuw, herbergier was toen Martinus PIETERS.

de VIER HEEMSKINDEREN

Voor het eerst vermeld in 1681 in verband met baldadigheden door soldaten.

Vermeld in 1682 in verband met een poging tot desertie van een Engels soldaat. Deze had zich in de herberg verkleed als vrouw, maar werd door de wacht aan de poort gesnapt. Daar de herbergierster, Joanna MUNY, echtgenote van Thomas WERY, daarvoor haar klederen gegeven had, en daarenboven gewed had met de klanten dat de poging zou lukken, kreeg zij als medeplichtige 8 dagen gevangenis "te water en te broode".

Vermeld in 1690 toen uit deze herberg 2 meisjes werden gehaald die "aldaer oneerelijck waren levende", zij werden uit de stad gejaagd. Herbergier was toen Pieter HEIJNDRIJCKS.

den VERLOOREN AERBEIJT gelegen in de Schippersstraat

Eénmaal vermeld in 1765 in verband met een vechtpartij, herbergier was toen Antoon VANDE STEENE.

de VISCHMARKT

Eénmaal vermeld in 1739 in verband met een vechtpartij, herbergier was toen Judocus TRATSAERT.

het WAPEN VAN 'T VRIJE

Eénmaal vermeld in 1694 in verband met een vechtpartij, herbergier was toen Jan HONNÉ.

het WAPEN VAN ZEELANT

Eénmaal vermeld in 1655 in een proces over verkrachting, herbergier was toen Pieter JACOBS.

de WAPENS DER FRANC-MAÇONS

Eénmaal vermeld in 1783 in een proces over diefstal, herbergier was toen Samuel BARIJK.

het WAETERHUIJS gelegen op de kaai

Tussen 1684 (herbergier Antoon ANTSAENE) en 1693 (herbergierster Anna TIERENS, echtgenote Jacobus JANSSENS en Joannes VANDE KERCKHOVE) werden in deze herberg de openbare verkopeningen gehouden van de buit der Oostendse kaperschepen.

Vermeld in 1782 in een proces over de verkoping van een schip, herbergierster was toen Helena ALLAERT, echtgenote van Albertus DE WEERT.

Vermeld in 1783 in een proces over "zielverkopen" (= ronselen van matrozen voor de Hollandse vloot).

de WEDERKOMSTE DER MATROOSEN

Eénmaal vermeld in 1791 in een proces over diefstal, herbergierster was toen Marie CATBOT, weduwe van Jan WAEGENAERE.

de WERELT (brouwerij) gelegen tussen de Oude en de Nieuwe Markt

Uit diverse burgerlijke processen blijkt dat tussen 1681 en 1692 Hendrik INGELBRECHT er brouwer was.

Vermeld in 1692 in een proces over een vechtpartij.

Vermeld in 1723 in een proces over het doodschieten van Adriaen DE ROUCK door een schildwacht van het garnizoen.

het WETHUIJS

Vermeld in 1785 en 1786 als zijnde een bordeel, gehouden door twee Engelse vrouwen, Mrs SMITH en GADES. Ze lieten hun "lichte vrouwen" overkomen uit Engeland. De herberg werd gesloten.

de WILDEMAN gelegen in de Kaaistraat

Eénmaal vermeld in 1650 in het proces over de diefstal van de kerkschat uit de parochiekerk. Herbergierster was toen Marie RIELEN, bijgenaamd FORIERS, weduwe van Herman SEDEWAERT en hertrouwd met Matthijs FEIJPEL, bijgenaamd SLEUTER.

den WITTEN HERT gelegen in de nieuwe stad

Eénmaal vermeld in 1784 in een proces over valse bankbrieven, herbergier was "een zekere BAKKER".

het ZEEPEERDT gelegen tegen de vesten

Voor het eerst vermeld in 1664, herbergier was toen Jan BOONE.

Vermeld in 1684 in een proces over de afpaling van de koer, herbergier was toen Pieter TRENE.

Vermeld in 1696 in een proces over wisselbrieven.

Vermeld in 1716 in een proces over mishandelingen, herbergier was toen Michiel WILLEMS.

Vermeld in 1719 in een proces over mishandelingen.

Vermeld in 1721 in een proces over het verstrekken van medicijn door een onbevoegde, herbergierster was toen de weduwe van Jan TRENE.

Vermeld in 1732 in een proces over wisselbrieven.

Vermeld in 1751 in een proces over baldadigheden door soldaten van het garnizoen, herbergier was toen Jacobus VANDE CASTEELE.

Vermeld in 1752 in een proces over valse verklaringen. Een jonge Oostendse had uit liefdesverdriet en jaloersheid een jonge man valselyk beschuldigd van diefstal.

In 1777 is Jacobus VANDE CASTEELE nog steeds herbergier; dit blijkt uit een proces over het vervoeren van vis.

Vermeld in 1782 in een proces over diefstal van tin; Jacobus VANDE CASTEELE is nog steeds herbergier.

Vermeld in 1792 in een proces over beledigingen, herbergier is nu Jacobus LEJEUNE.

Vermeld in 1794 in een proces over de afpaling van eigendom. De herberg werd dan opgegeven als staande in de "Koningstraat" (zijnde de straat van de Grote Markt naar de Kapucijnen), ten Oosten naast het "Klockeluijdershuijs".

ZONDER NAAM gelegen op de werf van de bassin

Eénmaal vermeld in 1779 in een moordproces, herbergierster was toen Catharina VALCKENIERS, weduwe van Jan WESEMAEL.

Bronnen

1. de staten van goed van Oostende en randparochies.
2. de wettelijke passeringen van Oostende en randparochies.
3. de criminele processen vóór de Schepenbank van Oostende (4 delen) allen door Julien VERHAEGHE (geput uit de registers van het Brugsche Vrije op het R.A. Brugge) en uitgegeven door de V.V.F. Oostende.

Bij mijn weten bestaan er geen, of toch nauwelijks geen, regionale encyclopedieën (met ditjes en datjes over alles en nog wat, moeilijk om samenstellen en kostelijk om aan te kopen), in het nederlandse taalgebied.

Wèl sommige deelaspecten, ik denk aan literatuur bijvoorbeeld waar per provincie aandacht aan besteed wordt. En dan nog. In Nederland verschenen tot dusver twee regionale encyclopedieën. Eén handelt over Friesland, een streek met een eigen identiteit en profiel. Een andere betreft Zeeland, een regio waar wij door de eeuwen heen nauw bij aanleunen. Even verduidelijken : "Encyclopedie van Zeeland", 3 boekdelen, 1982-1984, zeer verzorgd uitgegeven door het "Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen" te Middelburg. Kostprijs onbekend, maar geen nood, ter consultatie beschikbaar in de leeszaal van de Stadsbibliotheek. Interesse ? Kom eens langs.

Emile SMISSAERT